

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้การศึกษาในประเทศไทยได้มีการขยายตัวค้ำปริมาณอย่างรวดเร็วในทุก
ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษามับ
ที่ 3 กำหนดไว้ว่า เมื่อสิ้นแผนการพัฒนามับที่ 3 นักเรียนประถมศึกษาตอนปลายจะเพิ่มขึ้น
จากปีสุดท้ายของแผนพัฒนามับที่ 2 ถึง 0.7 ล้านคน (626,000 คน) คือประมาณร้อยละ
67.2¹ ซึ่งผลจากการขยายตัวค้ำปริมาณนี้ย่อมจะเห็นว่าทำให้เกิดปัญหาหลายประการ
ที่สำคัญที่สุดก็คือ ปัญหาในค้ำคุณภาพการสอน ซึ่งควรจะรีบหาทางปรับปรุงโดยเร็ว ทั้งนี้
เพราะเป็นสิ่งสำคัญมาก ดังที่มีกล่าวไว้ในแผนพัฒนาการศึกษามับที่ 3 ว่า หัวใจของความ
สำเร็จในการปรับปรุงการประถมศึกษา คือ คุณภาพการสอน² การนำกิจกรรมต่าง ๆ
เช่น วิธีการสังเกต การค้นคว้า การอภิปราย มารวมกันเพื่อใช้ในการสอน จะช่วยเพิ่ม
ประสิทธิภาพในการเรียนรู่มากขึ้น และการนำเอากิจกรรมเหล่านี้เข้ามาใช้ก็ควรต้องมีการ
เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่จะสอน ซึ่งสอดคล้องกับข้อความที่ ชนุ แสงศักดิ์
กล่าวว่า คุณภาพการสอนจะสูงขึ้นถ้าได้มีการควบคุมการวางแผนการสอน การเตรียม
การสอน และวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ³ การให้การบ้านแก่นักเรียนนับเป็นส่วนหนึ่ง

¹กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการศึกษามับที่ 3 (2515-2519) (พระนคร:
โรงพิมพ์การศาสนา, 2514), หน้า 6.

²เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

³ชนุ แสงศักดิ์, "ปัญหาการขยายปริมาณการศึกษาในกรณีที่มีทรัพยากรจำกัด,"
รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาและศึกษาธิการจังหวัดหัวราชอาณาจักร ประจำปี
2514, (10 เมษายน, 2514), หน้า 132.

ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีผลดีขึ้นด้วย ดังที่ บุญถิ่น อัครดากร กล่าวไว้ในรายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาและศึกษาธิการจังหวัดว่า การให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมที่บ้าน ก็คือให้การบ้านที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสิ่งที่ได้เรียนรู้จากโรงเรียน เป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่เด็กนักเรียนมากยิ่งขึ้น⁴ นอกจากนี้การบ้านยังเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองอีกด้วย ดังเช่น ประสาร มาลากุล ณ อุษยา กล่าวไว้ในเรื่อง การบ้านในทัศนะของผู้ปกครองว่า การบ้านเป็นสิ่งที่กล่าวถึงกันอยู่เสมอ โดยเฉพาะแต่ทางโรงเรียน และครูเท่านั้น ผู้ปกครองก็ให้ความสนใจในเรื่องการบ้านอยู่มีใช้อยู่ ความสนใจของผู้ปกครองอยู่ที่ว่า การบ้านชนิดไหนจึงจะเหมาะกับเด็ก ผู้ปกครองยังไม่พอใจในปริมาณของการบ้านที่เด็กในปกครองได้รับ ผู้ปกครองยังมีความกังวลใจในบทบาทของตัวเองว่า ควรจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับบ้านของเด็กเพียงใด ดังนั้น การบ้านจึงเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงระหว่างบ้านกับโรงเรียน และเป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองโดยแท้⁵

ไดมินักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของการบ้านดังต่อไปนี้ คือ เกรย์ (Gray) และ แอลลิสัน (Allison) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบ้านกับความสำเร็จในการศึกษาที่โรงเรียน กลายมาเป็นหัวข้อที่น่าสนใจในวงการประถมศึกษาเป็นอย่างมาก จะเห็นได้จากนโยบายการศึกษาซึ่งคณะเจ้าหน้าที่ของสมาคมการศึกษาแห่งชาติได้พิมพ์ออกเผยแพร่เมื่อเร็ว ๆ นี้ มีใจความว่า ปัจจุบันแนวโน้มของการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นไปในทางเพิ่มเนื้อหาวิชา เช่น ต้องการให้นักเรียน

⁴บุญถิ่น อัครดากร, "ปลัดกระทรวงพุดกับศึกษาธิการ," รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษาและศึกษาธิการจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ประจำปี 2514, (10 เมษายน, 2514), หน้า 47.

⁵ประสาร มาลากุล ณ อุษยา, "การบ้านในทัศนะของผู้ปกครอง," ศูนย์ศึกษา, (มีนาคม, 2508), หน้า 42.

มีการบ้านมากขึ้น และเข้มข้นขึ้นในระดับชั้นที่สูงขึ้น⁶

เมื่อมีการเพิ่มเนื้อหาวิชามากขึ้น ก็จำเป็นต้องหาทางเพิ่มเวลาในการเรียนการสอนให้เพิ่มขึ้นตาม การเรียนรู้เฉพาะขณะที่อยู่ในโรงเรียนย่อมไม่เพียงพอ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสอนให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อจะได้ใช้เวลาแม้เมื่ออยู่นอกโรงเรียนศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ การเรียนรู้นอกเวลานี้จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อตัวผู้เรียนสนใจที่จะสืบค้นความรู้ นั้น ๆ วิธีการค้นคว้าอย่างถูกต้องจึงจะทำให้การใช้เวลาเมื่ออยู่นอกโรงเรียนส่งเสริมการเรียนรู้อย่างแท้จริง เพื่อเป็นการเตรียมคนและสร้างกำลังคนให้สนองความต้องการของประเทศชาติ

นอกจากนี้ เบิร์ชฟีลด์ (Burchfield) กล่าวว่า จากการสำรวจตรวจจรรยาวัติด้านการศึกษาพบว่า มีผู้ให้ความสนใจเป็นอันมากเกี่ยวกับงานซึ่งให้นักเรียนไปทำนอกเวลาเรียน (การบ้าน) เมื่อ 2 - 3 ปีที่แล้วมาคำว่า การศึกษาด้วยตนเอง (Independent Study) เป็นที่รู้จักมากขึ้นว่าเป็นการให้งานซึ่งมุ่งหมายให้นักเรียนไปทำนอกเวลาที่บ้าน แสดงว่ามีการยอมรับความคิดริเริ่มในการเรียนรู้ของนักเรียน และเป็นการเน้นให้เห็นวัตถุประสงค์ในการช่วยให้นักเรียนใช้เวลาภายนอกโรงเรียนได้อย่างฉลาด⁷

ปัจจุบันครูผู้สอนเป็นจำนวนมากประสบปัญหาเนื่องจากนักเรียนไม่ทำการบ้าน ซึ่งอาจจะมีสาเหตุหลายประการ เนื่องจากมีเวลาในการทำการบ้านไม่เพียงพอ ไม่เข้าใจงานที่ครูให้ทำ เช่น การบ้านยากเกินความสามารถของนักเรียน ครูแต่ละคนให้การบ้านมากในแต่ละวัน ครูให้การบ้านโดยไม่คำนึงถึงความต้องการของเด็ก เป็นต้น ดังเช่น

⁶Roland F. Gray, and Donald E. Allison, "An Experimental Study of the Relationship of Homework to pupil Success in Computation with Fractions," School Science and Mathematics, (April, 1971), p. 339.

⁷Maurice D. Burchfield, "Making Study and Homework Assignment Meaningful," Teacher's Encyclopedia, edited by the Prentice-Hall Editorial Staff (1966), p. 257.

แสตรง (Strang) ให้ความเห็นว่า ลักษณะและอุดมคติของโรงเรียนก่อให้เกิดความแตกต่างกันอย่างมากมายในเรื่องเวลาที่ใช้ในการทำการบ้าน โรงเรียนบางแห่งเห็นว่าการให้การบ้านมาก ๆ เป็นการปฏิบัติต่อนักเรียนราวกับว่านักเรียนเป็นเครื่องจักร ในขณะที่โรงเรียนบางแห่งเห็นว่า ควรให้การบ้านนักเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นการฝึกฝนในด้านความชำนาญบางประการ นอกจากนี้ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาที่บ้านยังต่างกันออกไปตามมาตรฐานของโรงเรียน หลักสูตร และคุณภาพการสอน ชนิดของการบ้านที่ให้เด็กทรมามีความสำคัญพอ ๆ กับเวลาที่ใช้ในการทำการบ้านนั้น คุณค่าที่ได้รับจากการบ้านขึ้นอยู่กับทั้งชนิดและเวลาที่ใช้ในการทำการบ้าน ความรู้สึกตึงเครียดและความลำบากใจของนักเรียนในการทำการบ้าน อาจเป็นผลเนื่องมาจากชนิดของการบ้านที่ให้มากกว่าเวลาที่ใช้ในการทำการบ้านนั้น⁸

การบ้านในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายควรเป็นงานที่ทำให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเพิ่มขึ้น ครูควรจะต้องสร้างเครื่องมือซึ่งเด็กสามารถจะนำไปใช้ได้พอเพียงเสียก่อน เป็นต้นว่า ความสามารถในการเขียน ความสามารถในการค้นคว้า และการทำรายงาน ดังที่ ประเทิน มหาชนธ์ ได้เสนอแนะว่า ในระดับนี้ ครูควรฝึกเด็กให้รู้จักการค้นคว้ารวบรวมและนำความรู้อาษาเปรียบเทียบกับ รู้จักวิธีสรุปหรือสามารถปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ ได้ การบ้านที่จะให้กับเด็กในระดับนี้ควรตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาความรู้สึกรับผิดชอบ พัฒนาความรู้ความสามารถ⁹

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การบ้านเป็นสิ่งสำคัญมากสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การไม่ทำการบ้านของ

⁸Ruth Strang, Guide Study and Homework (Second Reprint; May, 1960), p. 11.

⁹ประเทิน มหาชนธ์, "การให้การบ้าน," ประชาศึกษา, (6 มกราคม, 2512), หน้า 330.

นักเรียนชั้นประถมศึกษา ของโรงเรียนในจังหวัดตาก ผู้วิจัยเป็นครูคนหนึ่งในจังหวัดนี้ ทราบว่ายังมีปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ในเรื่องการทำบ้านอยู่เป็นอันมาก และคาดว่าผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์ในการที่จะใช้เป็นส่วนประกอบในการพิจารณาวางแผนทางในการแก้ไข เรื่องการไม่ทำบ้านของนักเรียนให้หมดสิ้นไป ซึ่งเท่ากับเป็นการพัฒนาคุณภาพทางการเรียนการสอนในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อรวบรวมสาเหตุของการไม่ทำบ้านของนักเรียนในแต่ละระดับสติปัญญา เพื่อพิจารณาแนวทางในการแก้ไข
2. เพื่อทราบความคิดเห็นและความต้องการของนักเรียนในแต่ละระดับสติปัญญา
3. แนะนำแนวทางสำหรับครูในการให้การทำบ้านนักเรียนในแต่ละระดับสติปัญญา
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ระดับสติปัญญาของนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องการทำบ้าน
2. วิธีการสอนของครูมีผลต่อการทำบ้านของนักเรียน
3. สิ่งแวดล้อมทั้งทางโรงเรียนและทางบ้าน มีผลต่อการทำบ้านของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ของกรมสามัญศึกษา ในเขตอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 288 คน จาก 3 โรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนถนนอมราษฎ์	44 คน
โรงเรียนอำเภอเมืองตาก	93 คน
โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์	151 คน

2. ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ "การบ้าน" ด้วยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนและครู
- 2.2 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับบ้านและผู้ปกครอง
- 2.3 เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรง

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามเพียงอย่างเดียว และในการให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม แม้ว่าผู้วิจัยจะได้เน้นให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงทุกข้อ แต่เนื่องจากนักเรียนไม่เคยชินกับการตอบแบบสอบถามมาก่อนอาจไม่เข้าใจวิธีการตอบดีพอ จึงไม่แน่ว่านักเรียนจะตอบตรงตามความเป็นจริงทุกข้อ

คำจำกัดความ

การบ้าน หมายถึง งานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนไปทำนอกเวลาเรียนที่บ้าน นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5, 6 และ 7 เฉพาะโรงเรียนของกรมสามัญศึกษาในเขตอำเภอเมืองตาก

นักเรียนกลุ่มที่เรียนเก่ง หมายถึง นักเรียนที่สอบประจำภาคกลาง ปีการศึกษา 2515 ที่ผ่านมาได้ตั้งแต่ 76 % ขึ้นไป

นักเรียนกลุ่มที่เรียนปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่สอบประจำภาคกลาง ปีการศึกษา 2515 ที่ผ่านมาได้ตั้งแต่ 61 % - 75 %

นักเรียนกลุ่มที่เรียนอ่อน หมายถึง นักเรียนที่สอบประจำภาคกลาง ปีการศึกษา 2515 ที่ผ่านมาได้ตั้งแต่ 60 % ลงมา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัย จะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนหันมาให้ความสนใจ เอาใจใส่เรื่องการบ้านมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

2. เพื่อจะทำให้เกิดความร่วมมือกันมากขึ้น ระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียน
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้ปกครอง และบุคคลอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียน ในการแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบ้านให้หมดไป
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น